

21 de marc de 2023

Dia Mundial dels boscos: bosc i salut

El 21 de març se celebra el Dia Internacional dels Boscos amb l'objectiu de conscienciar la ciutadania sobre la importància de la conservació del patrimoni forestal, la valorització dels serveis ecosistèmics que els boscos ens proporcionen, la presa de consciència de la pèrdua de massa forestal de qualitat del nostre planeta i de la necessitat de preservar els boscos del nostre entorn com a pulmons per a la humanitat i font de recursos. El lema d'enguany és "Boscos i salut", un lema per fer valdre els beneficis dels boscos en la salut i el benestar de les persones i divulgar els valors ecològics, etnològics i socials dels ecosistemes forestals.

Més enllà de la visió finalista dels boscos com a font de recursos energètics (fusta) o proveïdors de materials per a la construcció, alimentació i per a l'oci, des d'un enfocament de salut, els ecosistemes forestals ens ofereixen espais naturals terapèutics que poden millorar la salut de les persones i prevenir malalties. Diversos estudis han demostrat que passejar pels boscos redueix la tensió arterial, el ritme cardíac i el nivell de cortisol.

Des de la UGT de Catalunya celebrem aquesta diada per a promocionar la salut humana i del planeta a través dels boscos, promovent la seva gestió i conservació des d'una visió necessàriament sostenible, lluitant per a rebatre els efectes del canvi climàtic sobre aquests ecosistemes i conservant la seva bellesa i biodiversitat perquè tots i totes en podem gaudir ara i en un futur.

La importància ambiental, econòmica i social dels boscos no només deriva de la seva implicació en la mitigació del canvi climàtic (els boscos atrapen diòxid de carboni, CO₂, el gas d'efecte hivernacle amb major impacte en el canvi climàtic) o la seva participació en la disminució de la contaminació atmosfèrica química i acústica (atrapen i eliminen partícules nocives en suspensió a més d'absorbir i bloquejar el soroll ambiental) sinó que la proximitat als arbres pot reduir malalties com l'asma i les al·lèrgies. Els boscos conserven les conques hídriques, milloren la qualitat l'aigua potable i la qualitat del sòl amb la filtració de substàncies, contribuint directament a la nostra salut amb aigua més pura i sòls més fèrtils i nets.

El valor material dels forestals no fusters com les pastures, el suro, o productes alimentaris com els bolets i les tòfones, pinyons, castanyes, avellanes..., plantes aromàtiques i medicinals, o altres com els espàrrecs boscans i productes apícoles) incideix indubtablement en la salut de les persones, ja que amb ells es realitzen productes farmacèutics i components de molts medicaments i altres són aliments que s'inclouen en la dieta mediterrània.

Catalunya
2030

UGT.cat

A casa nostra els espais forestals són el resultat de l'equilibri entre l'acció dels humans i l'evolució de la natura i en els darrers anys aquest equilibri s'ha modificat agreujat per les conseqüències del canvi climàtic sobre els ecosistemes forestals. En els darrers vint-i-cinc anys, la biomassa forestal a Catalunya ha augmentat un 73% i els boscos són avui un 24% més densos que l'any 1990. Aquest canvi en la composició dels boscos en lloc d'afavorir la seva qualitat i la possibilitat d'obtenir majors recursos forestals, agreuja la seva situació de cara als incendis forestals i els posa en greu perill. El bosc mediterrani està vinculat històricament, i per la seva pròpia naturalesa, al foc, tanmateix, a conseqüència del canvi climàtic i de les activitats humanes d'explotació, gestió i modificació del paisatge agroforestal, la salut dels boscos ha disminuït i el risc d'incendis ha augmentat. El sotabosc i la massa forestal s'ha vist incrementat i els paisatges abans en forma de mosaic a causa de les explotacions agrícoles ara abandonades s'ha convertit en un paisatge lineal que fa de passadís interconnectant masses forestals i afavorint en cas d'incendi la seva propagació.

Els grans incendis forestals de l'estiu passat, com el de Baldomar a Lleida amb 2693 Ha cremades, agreujats per la sequera que s'arrossegava des de l'hivern i els episodis de calor de principi d'estiu, i la resta d'incendis que van assolir Espanya, són un clar exemple de la fragilitat d'aquests ecosistemes terrestres del nostre territori.

Un bosc cremat triga més de cinquanta anys en recuperar-se de manera parcial perquè mai torna a ser el mateix i durant la seva recuperació, la desolació del paisatge que queda després d'un incendi afecta el sòl, el drenatge del bosc i de les aigües, afecta la fauna, a la flora i a les persones del territori no només de la part afectada pel foc sinó també dels territoris propers, empobrint el nostre país.

En aquest escenari de crisi climàtica, la gestió forestal sostenible és clau per contribuir a mitigar el canvi climàtic i, sobretot, per adaptar els paisatges agroforestals i els ecosistemes a les noves situacions climàtiques. Cal tenir una visió integrada en la gestió sostenible dels boscos lligada al binomi bosc-salut, la salut del bosc com a ecosistema però també la salut de les persones, que va més enllà dels beneficis fisiològics i psicològics del contacte amb la natura.

La influència dels boscos sobre la salut humana s'ha abordat àmpliament per part de la comunitat científica. Molts estudis fan referència als beneficis dels boscos per a la salut de les persones evidenciant que són font de recursos ecosistèmics: un lloc d'activitats i lleure per a les persones, una font d'aire pur i de silenci i el magatzem de moltíssimes substàncies medicinals i altres recursos alimentaris i energètics.

Els boscos també juguen un paper crucial en l'assoliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) per part de les Administracions i del territori. Els ODS de l'Agenda 2030 inclouen l'ODS 15 que té com a fita protegir, restaurar i promoure l'ús sostenible dels ecosistemes terrestres, aturar i revertir la degradació del sòl i aturar la pèrdua de la biodiversitat també dels boscos com ecosistemes terrestres.

Per preservar els ecosistemes terrestres és necessari conèixer-los bé, incorporar la gestió ecosistèmica en la planificació del territori amb una visió holística i interconnectada per protegir les masses forestals i la salut de les persones. La manca de gestió sostenible de les masses forestals comporta la seva degradació que repercuteix directament en la seguretat alimentària, la disponibilitat d'aigua i la salut dels ecosistemes i de les persones.

La gestió sostenible dels boscos i el seu ús dels recursos són claus per a combatre el canvi climàtic i contribuir a la prosperitat i el benestar de les generacions actuals i futures per aquest motiu la UGT de Catalunya conscient de la importància de la preservació del territori i de les masses forestals com a un element més per a garantir la salut de les persones reclamem:

*La posada en marxa de mesures polítiques urgents i concretes per revertir l'emergència climàtica i una gestió forestal sostenible dels boscos del nostre territori.

*Promoure una relació d'equilibri entre societat i boscos basada en el mutu benefici i en l'equitativitat de l'ús dels recursos sense malmetre els ecosistemes.

*La incorporació dels conceptes d'ecologia i de salut mediambiental en els temes de salut pública per part de les administracions públiques.

*La correcta gestió forestal que garanteixi els recursos i els beneficis dels boscos sobre la salut de les persones, orientada a millorar la resistència i capacitat de resposta dels boscos en cas d'incendi i a seleccionar de determinades espècies de flora per millorar la biodiversitat.

* Recuperar l'espai agrícola i el forestal com un pack indivisible per a prevenir els incendis i esmenar la falta de cultura d'economia forestal i de gestió sostenible dels boscos.

*Realitzar una correcta gestió dels boscos des de les administracions públiques per protegir l'economia dels territoris locals i garantir la seva viabilitat econòmica i social, a través de la conservació sostenible dels recursos forestals.

*Lluitar contra el desconeixement del món natural i en concret del forestal, que fa que es posi en perill la relació d'equilibri humans-boscos, fent campanyes per part de les administracions públiques i els governs locals dirigides a la ciutadania d'apropament als ecosistemes forestals i dels seus beneficis pel que fa a la salut de les persones.

#Forests-and-trees-day #IntForestDay

Més Informació: <https://www.un.org/es/observances/forests-and-trees-day>

